

Azonosító
jel:

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

ÉRETTSÉGI VIZSGA • 2010. május 11.

LATIN NYELV
EMELT SZINTŰ
ÍRÁSBELI VIZSGA

2010. május 11. 14:00

I. Fordítás

Időtartam: 135 perc

Pótlapok száma	
Tisztázati	
Piszkozati	

OKTATÁSI ÉS KULTURÁLIS
MINISZTERIUM

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Fontos tudnivalók

Az alábbi latin szöveget nyomtatott szótár segítségével kell lefordítani magyarra. A feladat elvégzéséhez 135 perc áll rendelkezésére. A fordítással maximálisan 40 pontot szerezhetsz. (Az írásbeli vizsga összpontszáma 75.) Végző megoldását (tisztázatot) írhatja a következő oldalra vagy a teremfelügyelőktől kapott pótlapra – az utóbbi esetben egyértelműen tüntesse fel, melyik a tisztázatot! Piszkozatot vagy jegyzeteket, ha szükséges, a pótlapokra és a latin szöveg sorközeibe írhat. Az esetleges piszkozati és tisztázati pótlapokat külön-külön számozza be. Csak a teremfelügyelőktől kapott lapokon dolgozhat, és minden lapot be kell adnia.

Fordítás

Cicero megfontoltságra inti a bírákat

Az alábbi részletben arról beszél Cicero, mennyire veszélyesek azok a tervek, amelyeket Catilina és társai szönek, és felhívja a bírák figyelmét arra, milyen fontos az, hogy olyan ember kövesse consuli hivatalában, aki folytatni tudja a küzdelmet az összeesküvők ellen. A bíróság ugyanis megakart akadályozni, hogy Cicero kijelölt utódja, L. Murena elfoglalja tisztét, mert az a választási időszakban megsértette a „kampányra” vonatkozó előírásokat.

Nolite¹ arbitrari mediocribus consiliis² aut usitatis viis eos³ uti. Non lex improba, non pernicioosa largitio, non auditum aliquando aliquod malum rei publicae quaeritur: inita sunt in hac civitate consilia⁴, iudices, urbis delendae, civium trucidandorum, nominis Romani extinguendi; atque haec cives, cives, inquam, si eos hoc nomine appellari fas est, de patria sua et cogitant et cogitaverunt. Horum ego cotidie consiliis occurro, audaciam debilito, sceleri resisto: sed moneo, iudices: in exitu iam est meus consulatus, nolite mihi subtrahere vicarium meae diligentiae, nolite adimere eum, cui rem publicam cupio tradere incolumem, ab his tantis periculis defendendam.

(Cicero: *Pro L. Murena* 37, 80)

Magyarázatok:

1. *nolite* + inf. – körülírt tiltás
2. *consilium* = (itt) terv, elképzelés
3. *eos* – Catilinára és az embereire vonatkozik
4. *consilium inire* = tervet készíteni

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

	maximális pontszám	elért pontszám
I. Fordítás	40	
ÖSSZESEN	40	

_____
javító tanár

Dátum: .....

	pontszáma egész számra kerekítve	programba beírt egész pontszám
I. Fordítás		

_____
javító tanár

_____
jegyző

Dátum: .....

Dátum: .....

Megjegyzések:

1. Ha a vizsgázó a II. írásbeli összetevő megoldását elkezdte, akkor ez a táblázat és az aláírási rész üresen marad!
2. Ha a vizsga az I. összetevő teljesítése közben megszakad, illetve nem folytatódik a II. összetevővel, akkor ez a táblázat és az aláírási rész kitöltendő!

Azonosító
jel:

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

ÉRETTSÉGI VIZSGA • 2010. május 11.

LATIN NYELV
EMELT SZINTŰ
ÍRÁSBELI VIZSGA

2010. május 11. 14:00

II. Feladatsor

Időtartam: 45 perc

Pótlapok száma	
Tisztázati	
Piszkozati	

OKTATÁSI ÉS KULTURÁLIS
MINISZTERIUM

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

---

Fontos tudnivalók

Ebben a vizsgarészben egy nyolc kérdésből álló feladatlapot kell megoldania. A munkához semmilyen segédeszközt nem vehet igénybe. A rendelkezésére álló idő 45 perc. A feladatlappal összesen 35 pontot szerezhetsz. (Az írásbeli vizsga összpontszáma 75.) Az egyes feladatok mellett ott találja azok pontértékét is. Csak a feladatlapon dolgozhat, de ha szükség van rá, az üres oldalakon készíthet jegyzeteket. Ügyeljen arra, hogy esetleges javításait mindig egyértelműen jelölje: a rossz választ egy vonallal húzza át és tegye zárójelbe!

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

**1. Változtassa meg a megadott szókapcsolatok számát (egyes szám – többes szám)!
(6 pont)**

animal avidum	.....
fratris civilis	.....
in manibus bonis	.....
has res	.....
illis spiritibus (dat.)	.....
quarum viarum	.....

**2. Változtassa meg a *tego 3 texi tectum* ige megadott alakjainak actióját
(imperfectum – perfectum)! (6 pont)**

tegunt	.....
texero	.....
tegatis	.....
tegemini	.....
tegereris	.....
tecti eramus	.....

3. Egészítse ki a mondatokat a megadott szavak fokozott alakjaival! (3 pont)

Az elefánt nagyobb az egéرنél.

Elephantus ..... (magnus 3) est mure.

A jóllakott földműves boldogabban dolgozik.

Agricola satur ..... (beatus 3) laborat.

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Cornelia, a Gracchusok anyja a legnemesebb asszony volt.

Cornelia, mater Gracchorum femina ..... (nobilis 2)
erat.

4. Képezze a *quaero* 3 *quaesivi quaesitum* ige kívánt alakjait! (4 pont)

infinitivus perfectus activi .....
 participium imperfectum activi sing. genitivus .....
 supinum ablativus .....
 gerundium ablativus .....

5. Két összetett mondatot olvashat ebben a feladatban. A vastag betűvel szedett szövegrészt rövidítse a lehetőségeknek megfelelően igenévvel vagy igeneves szerkezettel! Egy helyes megoldás elegendő. (6 pont)

Caesar in Britanniam transiit, **ut socios Gallorum puniret.**
 (*punio 4 punivi punitum* = megbüntetni)

.....

Postquam Britannos terruit, Caesar in Galliam rediit.
 (*terreo 2 terrui territum* = megrémíteni)

.....

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

6. Két összetett mondatot olvashat ebben a feladatban. Válaszoljon az alárendelt mellékmondatok állítmányaira vonatkozó kérdésekre! (5 pont)

a) *Aeneas interrogavit deam matrem, ubi venisset.*

Milyen fajta alárendelt mellékmondatban szerepel az állítmány?

.....

Miért van az állítmány perfectumban?

.....

Miért van az állítmány praeteritum igeidőben?

.....

Hogyan kellene átalakítani a mellékmondat állítmányát, ha a mondatot így alakítanánk át:

Aeneas interrogat deam matrem, ubi .....

b) *Discipuli Romani linguam Graecam didicerunt, ut bene educati viderentur.*

Milyen fajta alárendelt mellékmondatban szerepel az állítmány?

.....

7. Adja meg a teljes szótári alakját annak a latin szónak, amelyből a következő szavaink eredhetnek! (3 pont)

kántor .....

fráter .....

páciens .....

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

---

8. Figyelje meg, milyen képzési szabály segítségével jött létre a megadott igéből a főnév. Írjon még két példát hasonló képzésű főnévre! (2 pont)

rego 3 rexi rectum = kormányozni, vezetni → *rector* = kormányzó, vezető

.....
.....

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

		maximális pontszám	elért pontszám
I. Fordítás		40	
II. Feladatsor	1. feladat	6	
	2. feladat	6	
	3. feladat	3	
	4. feladat	4	
	5. feladat	6	
	6. feladat	5	
	7. feladat	3	
	8. feladat	2	
ÖSSZESEN		35	
Az írásbeli vizsgarész pontszáma:		75	

_____ javító tanár

Dátum: .....

	pontszáma egész számra kerekítve	programba beírt egész pontszám
I. Fordítás		
II. Feladatsor		

_____ javító tanár

_____ jegyző

Dátum: .....

Dátum: .....